

Mannen som skrattade och berättade sanningen

Berättelse

Jonas Gardell föddes 1963 i Täby utanför Stockholm. Han växte upp i en kristen familj som var aktiv i en frikyrka. Som barn kände han sig ofta annorlunda, eftersom han inte var som de andra. Tidigt började han tänka mycket på vem han egentligen var.

År 1985 gav han ut sin första bok, *Passionsspelet*. Boken handlar om att våga vara sig själv. Några år senare blev Gardell också en känd komiker. Omkring 1991 fyllde hans show stora salar i Stockholm, och sedan reste han runt i hela Sverige. På scenen berättade han om sin uppväxt och om att vara homosexuell. Han fick publiken att skratta, men han talade också om allvarliga saker.

Gardell var öppet homosexuell när det inte var självklart. Därför fick han både mycket beröm och en del hat. Han fortsatte ändå att prata om kärlek och om allas lika värde.

Hans viktigaste verk är böckerna *Torka aldrig tårar utan handskar*, som kom 2012 och 2013. De handlar om unga homosexuella män i Stockholm på 1980-talet. Då kom en ny sjukdom som heter hiv, och många blev sjuka och dog. Samhället var ofta rädd och hjälpte dem inte. Titeln betyder att vårdpersonal var så rädda att de tog på sig handskar. Böckerna blev en tv-serie på SVT som många tittade på och som fick flera priser.

Gardell levde tillsammans med tv-profilen Mark Levengood från 1986. Paret gifte sig 2011 och separerade 2023. Gardell har också blivit hedersdoktor vid tre universitet, eftersom hans arbete har betytt mycket. Han är en komiker som har fått oss att skratta, men först och sist en berättare som gav röst åt människor som annars hade glömts bort.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
frikyrka	en kristen kyrka utanför Svenska kyrkan
annorlunda	inte som de andra
ge ut en bok	låta en bok komma ut så att alla kan läsa den
komiker	en person som gör andra glada och får dem att skratta
homosexuell	en person som blir kär i någon av samma kön
beröm	när någon säger att du har gjort något bra
hat	starka och elaka känslor mot någon
allas lika värde	att alla människor är lika mycket värda
sjukdom	när kroppen är sjuk
vårdpersonal	personer som arbetar på sjukhus och tar hand om sjuka
priser	belöningar för något man gjort bra

ORD	FÖRKLARING
hedersdoktor	en fin titel som ett universitet ger

Läsförståelsefrågor

---

1. Var föddes Jonas Gardell?
  1. I Göteborg
  2. I Täby utanför Stockholm
  3. I Malmö
2. Vad handlar hans första bok om?
  1. Om att våga vara sig själv
  2. Om att resa jorden runt
  3. Om att spela fotboll
3. Vad gjorde Gardell på scenen som komiker?
  1. Han sjöng opera
  2. Han berättade om sitt liv och fick folk att skratta
  3. Han dansade balett
4. Vad betyder titeln *Torka aldrig tårar utan handskar*?
  1. Att man ska ha varma kläder på vintern
  2. Att vårdpersonal var rädda och tog på sig handskar
  3. Att tårar är farliga
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Gardell var öppet homosexuell när det inte var självklart.
  2. Gardells böcker om hiv blev aldrig någon tv-serie.
  3. Gardell spelade i ett fotbollslag som ung.
6. Varför fick Gardell både beröm och hat? Svara med egna ord.
7. Vad hände med många av de unga männen i böckerna om 1980-talet?
8. Varför har Gardell blivit hedersdoktor, tror du? (öppen fråga)
9. Texten säger att Gardell "gav röst åt människor som annars hade glömts bort". Vad menas med det?

Diskussionsfrågor

- Varför kan det vara modigt att vara sig själv?
- Hur kan humor hjälpa oss att prata om svåra saker?
- Känner du till någon annan person som har berättat om människor som glöms bort?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en person du tycker är modig. Vad gjorde personen?